

Predikan av Jenny Arnerlöf i Norrmalmskyrkan – Apostladagen – 2024

På arbetsintervjuer ställs det ofta utforskande frågor som vill ta reda på våra styrkor, svagheter och vår självinsikt. Frågor som:

”Berätta om en tid när du tog ett viktigt initiativ” och

”Berätta om en arbetssituation där du misslyckades.” Eller

”Vad får dig att prestera utöver plikten” och ”Är du bra på att ta emot feedback?”

Som vi nyss har hört ställde Jesus inte några sådana frågor till Petrus när han rekryterade honom till lärjunge. När han kallade Petrus var Jesus själv omringad av många andra som från världens perspektiv förmodligen hade betraktats som mer lämpliga och intresserade. Fanns det inte någon i den stora skaran av nyfikna människor som dög? Petrus stod åt sidan och var upptagen med att skölja näten efter ett fruktlöst arbetspass. Det framgår inte ens att han tjuvlyssnade till Jesus.

Berättelsen visar att Petrus goda egenskaper, förutsättningar och insikter om sig själv var irrelevanta i frågan. Liksom också våra meriter inte är något som Gud tar hänsyn till när Gud kallar oss till sig och utrustar oss för tjänst. Det fanns säkert åhörare som gärna hade blivit lärjunge hos Jesus. Men det viktigaste med Guds val av medarbetare är aldrig kandidaterna själva - det viktigaste är den som kallar och sänder. När Gud kallar oss är det aldrig på grund av vår egen lämplighet. Gud kallar på grund av Guds godhet och längtan att vara i en medskapande relation med varenda del av sin skapelse. Exakt vad Petrus hade som inte någon i den påträngande folkskaran hade kan vi inte veta. Men valet av Petrus, som förmodligen hade svarat ivrigt och missriktat på intervjufrågorna som vi hörde nyss, säger något viktigt som var och en av oss behöver veta.

Guds kallelse och sändning av oss inkluderar alltid Guds förvandling av oss på sätt som vi själva inte kunnat förutse eller ana.

Ordet apostel är substantivet av det grekiska verbet "apostello" som betyder att sända. I den kristna traditionen är apostlar människor som har kallats och sänts av Gud för att vara en del av Guds räddningsuppdrag i världen. Guds favorit sätt att gå tillväga är att samarbeta med människor. Vanliga, bristfälliga människor. Med bristfälliga menar jag inte att Gud struntar i våra särskilda kompetenser. Våra färdigheter och erfarenheter är för all del viktiga och något som gör oss särskilt lämpliga för att bli sända till olika kontexter som Guds vittnen. Med bristfälliga syftar jag på vår hjälplöshet inför och ibland delaktighet i allt som är fel i världen. Någoting är fruktansvärt fel i världen och Bibelns sätt att tala om det är med orden Synd och Död. Om du någonsin har gjort något med goda avsikter och sett det gå helt fel förstår du något om syndens sluga kraft. Och om du någonsin har kämpat med den inre rösten som oändligt tjar på hur olämplig du är och hur någon annan vore bättre lämpad för ett uppdrag än just du, har du smakat på åtminstone en form av Dödens strypande makt. På Apostladagen minns vi hur Gud skickade sin son till världen för att besegra dessa krafter. Vi minns särskilt att en del av sonens plan var att sända människor som skulle vittna om hans kraft över de destruktiva krafterna; en kraft som Jesus delar med alla som vänder sig till honom.

För att det inte skulle vara någon fråga om varifrån kraften kommer valde Jesus att jobba med människor som från världens perspektiv saknade de nödvändiga förutsättningarna för att vara ledare. Enligt den romerska retoriker Ciceros¹ rangordning av yrkena enligt social status, tog fiskare

¹(106fKr-43fKr)

den allra lägsta platsen. Jesu tillvägagångssätt gör alltid tydligt hur Guds vägar är nådens vägar.

Kallelsen av Petrus och hans kollegor Jakob och Johannes är en berättelse om nådens sätt att gå till väga. Nåden är Guds sätt att smyga sig på oss. När Jesus klev in i Petrus båt och bad om en tjänst hade Petrus ingen aning om vad som höll på att hända. Han hade inte rott ut till det djupare vattnet av eget val men eftersom Jesus begärde det gick han med på det. Om det var för att han hade tjuvlyssnat eller för att han hade hyfs att inte skämma ut Jesus inför den stora skaran kan vi inte veta.

Men när den stora fångsten blev ett faktum och när Petrus tog in vad som hade hänt kastade han sig ner vid Jesu knän och bekände sin egen bristfällighet. Han hade berörts av nåden. Det är vår bristfällighet som gör oss till lämpliga bärare av Guds nåd till andra. Som en klok teolog har skrivit var det först när Petrus var under nådens och kallelsens tydliga anspråk på honom som han såg sin egen bristfällighet. Petrus, Jakob och Johannes alla greps av bävan när de förstod att Gud var aktiv och närvarande just bland dem.

Jesu ord till Petrus var samma ord som ängeln Gabriel hade gett hans mamma, "Var inte rädd." Var inte rädd för vad Guds nåd kan göra, i dig och i världen. Vår öppenhet för Guds nåd är vad som gör oss, i all vår bristfällighet, lämpliga som Guds vittnen. Det är nåden som gör oss lämpliga och ger oss en hållning som kan förmedla evangeliets budskap på ett sätt som inte skadar eller kastar skugga över budskapet vi vill förmedla. Nåd hjälper oss att bli det vi vill säga. Om vi vilar i Guds nåd, ger den våra liv auktoritet eller inflyttande som kommer underifrån. Det är samma sorts auktoritet som Jesus använde sig av. Auktoritet är en form av inflyttande som uppstår när en persons kunskap och sätt att vara väcker förtroende

hos andra. Det står att folket som trängde sig på kring Jesus innan han steg in i båten ville höra Guds ord – de hungrade efter nåden som de anade i Jesus.

Det står att Jesus satte sig ner i båten när han undervisade folket. Han hade inget behov av att stå där och ge sig ut för att vara en mäktig talare. Gud sänder oss att gå ut i tillit till den nåd som redan är verksam på djupet hos andra. Att fånga människor för Jesus är inte att gå ut med en trålare som tvingar allt i sin väg in i sitt nät. Det handlar om att ge sig ut på djupt vatten där vi kanske är utanför vår egen bekvämhetszon och där vi litar på att Gud är verksam på djupet. När vi är människofiskare är det Guds nåd som gör det viktigaste arbetet. Vi behöver inte manipulera eller tvinga fram någon process i andra. Vi behöver bara göra oss tillgängliga i de kontexter som vi känner att Gud sänder oss till.

Apostlarnas utvaldhets, liksom vår utvaldhets, var inte något som exkluderade andra från hemlig kunskap och makt. Det gav och ger inget anspråk på makt. Det var och är en kallelse att leva nära Jesus för att det är det enda sättet för oss att sätta andra människor i kontakt med hans rikes nåd och godhet. Att vara kallad av Gud är att vara sänd till andra med en livgivande närvaro att förmedla. Nåden i den stora fiskfångsten som fick Petrus att falla på knä startade en kedjereaktion som har fortsatt under världshistorien och pågår än. Den består av många delar, men kärlek, tjänst och budskapet att Gud genom Jesus vill samarbeta med alla människor för världens goda och förvandling är kanske de viktigaste att ha i åtanke på Apostladagen. Jag vet inte vad du kämpar med idag – vad som frestar dig att tro att du inte är lämplig att vara sänd av Gud men en sak vet jag. Han som kallar oss är trofast att helga varenda människa som lyssnar till hans kallelse. Amen.